

ročník II.

pátek 16. září 2022

Křemenáč od Držkova

foto Jana Matěásková

Milý čtenáři!

No, letos znám houby jen z fotografií přátel... a včera přinesl do kavárny ukázat košík Jarda Žegklitz, jinak archeolog.

Ted', když jsem konečně vybaven novým zubem, pracovní povinnosti netlačí, a já mohu vyrazit do Českého ráje, tak se rozprší.

Rozprší se tak, že i košovští hasiči zrušili mejdan.

Tak to je důvod zavřít se doma, ve sklepě vyhrabat kamínka a dokoupit lipový čaj.

A kapesníky, samozřejmě... 😊

♦ Povodí Labe informovalo, že z důvodu opravných prací na jezu v Dolánkách u Turnova bude do pátku 16. září vypuštěna jezová zdrž. Veškerý průtok Jizerou bude převáděn obtokovým korytem pod vakovým jezem. Práce při vypuštění jezové zdrže budou dle možností zkráceny na nezbytné minimum. Termín a délku vypuštění jezové zdrže může ovlivnit aktuální hydrologická situace. (MÚ Turnov)

♦ Kulturní tipy

sobota 17. září, 10 hodin, Městské divadlo Turnov

Princezna se zlatou hvězdou na čele

Klasická pohádka s písničkami na motivy příběhů Boženy Němcové.

pondělí 19. září, od 18 hodin, pobočka knihovny na vlakovém nádraží

Poutí k branám Orientu

Více než 2000 kilometrů v nohách a jeden splněný sen – dojít pěšky do Asie.

Nicolette Havlová se vydala jen s šesti kily na zádech z rodného Havířova přes Slovensko, Maďarsko, Rumunsko s návštěvou české komunity v Banátu, pro kterou uspořádala sbírku. Pokračovala přes Srbsko, Bulharsko až do tureckého Istanbulu. Jaké to je být osamocen v horách, potýkat se s útoky pasteveckých psů, (ne)nechat se provdat na rumunsko-srbských hranicích, dojít po svých

k moři, absolvovat poslední stovky kilometrů s potulným štěnětem a zvládnout stopovat zpět domů v rekordním čase pod 72 hodin? To vše a mnohem více se dozvíte na přednášce popisující 104 dny dlouhé putování, kdy se člověk přiblíží divoké přírodě a najde cestu k vlastnímu srdci.

úterý 20. září, od 19.30, městské divadlo

Jaroslav to spískal aneb Krvavá neděle ve městě nad Jizerou

Společenství herců a muzikantů opakuje úspěšnou pseudohistorickou hru se zpěvy. Tvůrci se inspirovali historickými střípky z počátků dějin Turnova. Ve hře autorské dvojice Haken - Hybler hrají herci divadelního studia, zpěváci z Fortuny a muzikanti od interpretů vážné muziky po rockery.

středa 21. září, od 18 hodin, kino

Pavla Bičíková: Turnov známý neznámý

Při příležitosti výročí města jsme oslovili oblíbenou fotografku a cestovatelku s velmi blízkým vztahem k Turnovu, zda by vytvořila jedinečnou prezentaci, která nám ukáže naše město jinýma očima.

středa 21. září, od 20 hodin, kavárna KUS

Noc literatury

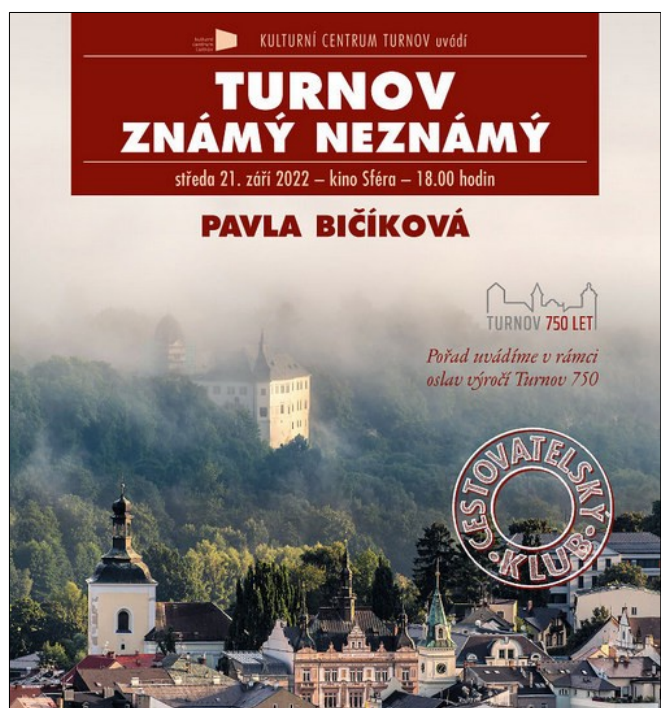
Městská knihovna Antonína Marka Turnov vás zve na Noc literatury! V centru města můžete navštívit tři zajímavé prostory, kde se bude číst evropská literatura. Čte David Pešek (Jacek Dukaj: Led), hudební doprovod Alena Tomášová a její kapela Unavené Šelmy.

čtvrtek 22. září, od 19 hodin, kavárna KUS

O literatuře turnovské

Antonín Marek, Abigail Horáková, Lothar Suchý, Jan Knob...

Co skutečně víme o životě a díle těchto turnovských rodáků?

Speciální pořad o turnovské literatuře s Karolínou Zoe Meixnerovou a Jaroslavem Křížem připomene významné turnovské spisovatele. V druhé polovině večera bude následovat scénické čtení románu Winterbergova poslední cesta od Jaroslava Rudiše. Čte a zpívá Jaroslav Rudiš, kterého na klávesy doprovodí Jiří Hradil (Tata Bojs, Kafka Band).

čtvrtek 22. září, od 14 hodin, klubovna penzionu Žižkova, Klub aktivní senior. **Markvarticové, zakladatelé města Turnova a hradu Valdštejna**
Přednáška Mgr. Radima Štíchy o rodu Markvarticů, který stál u zrodu města Turnova a hradu Valdštejna. Přednáška se koná v rámci projektu Aktivně ve stáří pro návštěvníky Klubu aktivní senior, a to k výročí 750. let od první zmínky o městě Turnově.

pátek 23. září, od 19 hodin, kavárna KUS
RozumBrothers

Sobota 24. září od 10 hodin
Posvícení na Dlaskově statku

Tradiční ukončení letní sklizně v kulisách Dlaskova statku v Dolánkách.
Řemeslné dílny pro děti, kulturní program s pohádkami, folklórním souborem Šafrán i skupinou Funny Grass. **Program začíná v 10 hodin**

rovensko p. t.

♦ Z provozních důvodů dochází k omezení úředních hodin Městského úřadu v Rovensku p/T takto: pondělí 8:00 – 12:00, 13:00 – 17:00; úterý zavřeno, středa 8:00 – 12:00, 13:00 – 17:00; čtvrtek zavřeno, pátek 8:00 – 12:00; 12:00 – 13:00.

Neděle 17. září

Podzimní řemeslné trhy a dřevosochání

od 10.00 hod. v Rekreačním středisku Palda

Camping v ráji Rovensko pod Troskami zve na podzimní trhy, opět spojené s dřevosocháním.

Můžete se těšit krásné
a originální výrobky,
dřevosochaře přímo v akci.

Pro děti bude připravena dílnička
a malování na obličej.

Ve víru flamenca aneb Španělské poblouznění

Cena vstupenky 100 Kč, prodej na místě před začátkem představení.

**v sobotu 17. září 2022
od 19.00 hod.
v sále budovy radnice
v Rovensku pod Troskami**

Láska a vášně, temperament a tanec
v latinských rytmech.

Karolína Cingrošová / zpěv
Linda Juránková / klavír
Miroslav Žára / kytara
Václav Žmolík / mluvené slovo

Na programu známá píseň Besame Mucho, Vzpomínky na Alhambru F. Tárregy, E. Granados a jeho Andaluza, ale také španělské zarzuely, které jsou obdobou české operety. To vše v jediný večer a s úryvky z knihy Výlet do Španěl spisovatele Karla Čapka v podání Václava Žmolíka.

♦ SVATOVÁCLAVSKÁ POUŤ ROVENSKO POD TROSKAMI

23. 9. 2022 8:00 - 25. 9. 20:00 | Náměstí prof. Drahoňovského

* sobota 24. 9. Pouťová zábava v sále radnice – hraje *Rouden Band*

* neděle 25. 9., 9:30 – mše v kostele sv. Václava; zpívá pěvecký sbor B. Lédla z Turnova

♦ Zastupitelstvo města se rozhodlo udělit čestné občanství Jaroslavu Šonskému a Ivanu Ženatému za rozvoj kultury a mezinárodní spolupráce a za zásluhy o šíření dobrého jména Lomnice nad Popelkou.

♦ Lomnické kulturní tipy (a jeden houbařský)

Neděle 18. 9. 2022 – neděle 20. 11. 2022, městské muzeum a galerie

HISTORIE ŠKOLSTVÍ NA LOMNICKU

Společný projekt lomnického muzea a Státního oblastního archivu v Semilech v rámci oslav 90. výročí otevření místní Základní školy T. G. Masaryka.

Na výstavě mapující historii a rozvoj vzdělanosti ve městě a okolí budou k vidění kromě doprovodných textů též archivní materiály, dobové fotografie a historická vysvědčení; třírozměrných předmětů staré školní pomůcky s originální úložnou skříní a lavice, učitelská katedra z konce 19. století, tabla, obraz „císaře pána“, který nemohl chybět na stěně žádné tehdejší třídy atd. Přijďte se podívat, jak se vzdělávali předkové, popřípadě zavzpomínat...

Sobota 17. 9. 2022 – neděle 18. 9. 2022, 9:00 – 17:00, Orlovna Lomnice

PODZIMNÍ VÝSTAVA HUB

V rámci výstavy, pořádané Houbařským spolkem Lomnice, proběhne v sobotu 17. 9. 2022 soutěž o nejlepší lahůdku z hub (mohou být i sušené).

♦

FOOD FESTIVAL
Lomnice nad Popelkou

17. 9. 2022
okolí zámku

10-16 hodin

Pořádá město
Lomnice nad Popelkou

Spolupřátelé: Kulturní a informační středisko Lomnice nad Popelkou, Sítování škola Lomnice nad Popelkou, Přeměstský gáveň Lomnice nad Popelkou, Liberecký kraj, Regionální agrární rada Libereckého kraje

Liberecký kraj
Lomnické pivo Pivo
Regionální agrární rada Libereckého kraje

♦ **Úterý 20. 9.** – 31. 12. 2022 na zámku na chodbě před velkým sálem v 1. patře
HURÁ DO ŠKOLY S MARIÍ TEREZIÍ!

Panelová výstava Národního pedagogického muzea J. A. Komenského v Praze o panovnici Marii Terezii, která se zasloužila o zrod moderní společnosti a od jejíhož narození letos uplynulo 305 let. Iniciovala řadu reforem, mezi něž patří i vydání Všeobecného školního řádu. Výstava je volně přístupná v otevírací době zámku.

♦ **Pátek 23. 9.** od 19:00 hodin ve velkém sále lomnického zámku
**IVAN ŽENATÝ A JAROSLAV ŠONSKÝ – SPOLU DOMA A S MARTINŮ
STRING S PRAGUE...**

Na slavnostním zahajovacím koncertu oslav 90. výročí otevření školy v Lomnici nad Popelkou vystoupí dva vynikající houslisté – rodáci a její absolventi Ivan Ženatý a Jaroslav Šonský. Ivan Ženatý zahraje v doprovodu smyčcového souboru Martinů Strings s Prague, který v Praze založil a bude dirigovat právě Jaroslav Šonský.

Na koncertu zazní v podání samotného orchestru nejprve Serenáda Bohuslava Martinů, poté přednese Ivan Ženatý s doprovodem Martinů Strings Prague houslový koncert J. S. Bacha. Program vyvrcholí známým Vivaldiho cyklem Čtvero ročních dob.

♦ **Sobota 24. 9. 2022** od 10:00 hodin
OSLAVY 90. VÝROČÍ OTEVŘENÍ ŠKOLY V LOMNICI N/P

Celodenní akce, která připomene vznik této krásné budovy a obecně i historii školství na Lomnicku.

Program: Od 10:00 hodin – Průvod absolventů školy městem (řazení průvodu od 10 hodin na hřišti za sokolovnou)

Od 11:00 hodin – Slavnostní zahájení (park před školou)

Po slavnostním přivítání a oficiálním zahájení oslav proběhne křest knihy, která shrnuje bohatou historii školství na Lomnicku. Autorem knihy jsou Pavel Jakubec, Jitka Bílková a Stanislav Dlouhý.

Knihy bude následně prodávána v přízemí školy.

Vrcholem této slavnostní chvíle bude odhalení busty prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka ve vestibulu školy. Původní polychromovaná sádrová plastika byla z vestibulu v dřívějších dobách odstraněna a částečně poničena.

Před lety byla nalezena na půdě a umístěna v městském muzeu. Repliku nové busty zhotovil Filip Turek. Původní zrestaurovanou plastiku mohou spatřit návštěvníci muzea v expozici „Historie města“.

Od 11:00 do 17:00 hodin – Den otevřených dveří (základní škola)

Od 18:00 hodin v Tylově divadle – Slavnostní koncert

Oslavy vyvrcholí koncertem absolventů lomnické školy. Na jevišti se postupně vystřídají Jaroslav Šonský (doprovod Gesine Tiefuhr), Ivan Ženatý (doprovod Stanislav Bogunia), Jana Stehr a vokální kvartet Carpe Musicam (doprovod Alfréd Stehr), Marie Fajtová, Roman Tomeš, pěvecký sbor Bořivoj (doprovod Monika Chmelařová), Lomnický chrámový sbor se smyčcovým kvartetem Musica Cecilia, muzikálový pěvecký sbor SDS. Večerem budou provázet Jaroslav Rudiš a Petr Pýcha.

♦ **Sobota 24. 9. 2022** od 12:00 do 18:00 hodin

HORNYCHOVA VILA – DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

Poslední možnost navštívit Hornychovu vilu před její rekonstrukcí. Otevřeno bude po celý den (bez komentovaných prohlídek). Vstup volný.

♦ LIBŠTÁT – LIBŠTÁT 700 LET (1322 – 2022), SJEZD RODÁKŮ A PŘÁTEL LIBŠTÁTU**17. září od 10 hodin na náměstí v Libštátě, za nepříznivého počasí v KD****so 17. a ne 18.9 | Libštát 700 let (132-2022), sjezd rodáků a přátel Libštátu**

17. září (so) od 10 hod. na náměstí v Libštátě, za nepříznivého počasí v KD. Harmonogram: od 10:00 – výstava výstava starých pohlednic Libštátu pana Jaroslava Matury, fotografií libštátských (historie a současnost, včetně popisu) domů pana Petra Jerieho, výstava spolků a listů z knížky Libštát 700 let – KD Libštát: ne (18. 9.) –10 až 17 hod., po–pá (19. až 23. 9.) –15 až 18 hod.; 10:00–16:00: Den otevřených dveří Masarykovy ZŠ Libštát a Den otevřených dveří DS Agro Libštát; 10:30 – za příznivého počasí spanilá jízda veteránů (motocykly, automobily, traktory), pak výstava na náměstí; 10:45 – setkání bývalých žáků s učiteli na ZŠ Libštát; celý den prodej knížek Libštát 700 let a dalších historických materiálů; 12:00 – 12:45: přestávka na oběd; 12:45 – Slavnostní průvod obcí (trasa průvodu: evangelický kostel, barokní most sv. Jána, katolický kostel sv. Jiří, panenka Marie na náměstí, radniční parčík s památníkem padlých, náměstí), přivítání rodáků, návštěvníků a hostů starostou obce, žehnání obecních symbolů, křest knížky Libštát 700 let; koncert DH Táboranka Košťálov a cimbálové muziky Dyjavan Znojmo. Na náměstí bude kryté pódium a stany s posezením pro návštěvníky. 18:00–20:00: projekce filmů o Libštátě v KD; 20:00 – Oldies party We All (sál KD – kiosek na koupališti, pokud nebude zima): To nejlepší z 90. let. Uvádějí rozhlasové legendy DJ Aleš Mastník a DJ Aleš Hoření. Občerstvení zajišťují: MS Kavkazsko, SDH Libštát, TJ Jiskra Libštát, cukrárna Olala, p. Libor Bareš, p. Dušan Bodnár, slečna Aneta Jechová a restaurace v KD. 18. září (ne): Od 9:00 – bohoslužba v evangelickém kostele s cimbálovou hudbou Dyjavan a následně posezení na farní zahradě. 11:00: nedělní mše v kostele sv. Jiří.

Repro z Libštátského zpravodaje

♦ JITRO – SBOR Z HRADCE KRÁLOVÉ**22. září od 19.00, KD v Libštátu****Bilance klenotu české kultury: 16.****turné v USA, 8 turné v Japonsku,****zpíval v Austrálii, Honkongu, prakticky****ve všech zemích Evropy a na Islandu,****vítěz 3 desítek prestižních festivalů,****zisk 3 zlatých medailí na olympiádě****sborů v čínském Xiamenu. Slavný****argentinský tenor, skladatel a dirigent****José Curaو sboru řekl: „Tohle je****nejlepší sbor na světě.“ Jitro (sbormistr****prof. Jiří Skopal) spolupracovalo s****mnoha významnými orchestry a sbory****včetně České filharmonie a Pražského****filharmonic-kého sboru, nahrálo****mnoho CD (i u gigantu Parma****Recordings).****Vstupné 150 Kč, děti do 15 let zdarma.**

♦ **V pátek 16. září** se v KC GOLF uskuteční koncert orchestru *Ježkovy stopy*.

♦ **17. září od 12 hodin, Muzeum a Pojizerská galerie Semily**

ZAHÁJENÍ VÝSTAVY FOTOGRAFIÍ Z NÁVŠTĚVY TGM V SEMILECH

Ukázka pamětní knihy, originál pamětní desky, možnost vidět němý film z návštěvy prezidenta.

S představiteli textilního průmyslu hovořil prezident o možnostech překonání hospodářské krize – zde v diskusi s továrníkem Františkem Brúnou z Plavů.

TGM s téměř osmdesátiletým spisovatelem Antalem Staškem, který mu vypravuje o životě horského lidu. Prezident ho potom pozval na návštěvu do Lán.

Hlava státu odjíždí se starostou města na nádraží. Cestou se ještě zastavili doma u churavé starostovy matky, aby ji mohl panu prezidentovi představit. Dnes něco nepředstavitelného!

Repro Semilské noviny

♦ V úterý byla Odborem školství Městského úřadu v Semilech rozeslána ředitelům základních škol a Základní umělecké školy v Semilech zpráva, ve které byly uvedeny neověřené a nepravdivé informace o údajném velmi nebezpečném černém dodávkovém automobilu pohybujícím se ve městě s tím, že jeho posádka láká děti ke svezení.

Tímto všem, kteří tuto informaci obdrželi, Policie ČR sděluje, že se jedná o dezinformační zprávu, jejíž obsah se nezakládá na pravdě. Odbor školství uvedené nepravdivé informace rozeslal, aniž by si jejich pravdivost ověřil na příslušném oddělení policie.

Obsah dezinformačního dopisu rozeslaného ředitelům škol zřejmě vznikl na základě podaného oznámení, které velmi důkladně prověřovali semilští policisté. Tento týden v pondělí krátce před 13. hodinou měl údajně na přechodu pro chodce v ulici Bavlňářská oslovit dva chlapce řidič bílé dodávky. Policisté okamžitě po přijetí tohoto oznámení začali vše prověřovat a využili k tomu i městský kamerový systém. Na základě velmi intenzivního a důkladného šetření nebylo zjištěno, že by v souvislosti s tímto oznámením došlo k jakémukoliv protiprávnímu jednání.

(Dagmar Sochorová, Policie ČR)

♦ **19. září od 20:30**, kostel ss. Petra a Pavla

PURGATIO – KCHUN

Martin Prokeš – tenor, Marek Šulc – baryton, Vladimír Javorský – mluvené slovo.

Projekt „Purgatio“ je naprosto ojedinělé a v České republice dosud ve své originalitě neprezentované audiovizuální dílo, spojující gregoriánský chorál, renesanční polyfonii, mluvené slovo a kresbu světlem v jeden celek.

Zahajovací koncert 66. sezóny KPH.

♦ **20. září od 19:00**, KC Golf

TCHÝNĚ NA ZABITÍ

Představení Jakuba Zindulky v podání Divadelního souboru Tyl Slaná. Ani sama Smrt nezabrání tchýním prudit a montovat se do života svým mladým. Čistokrevná „řachanda“ okořeněná duchařinou popisuje vztah mezi tchýní a zetěm, snachou a tchýní, mezi matkou a dcerou, synem a matkou, mezi mladými manžely, a hlavně mezi tchýněmi samotnými.

♦ **FABRIKA 1861** už je pomalu v Semilech známý pojem, i když se jedná pořád o mladou značku, která začala psát svůj aktivní příběh teprve v roce 2020. Za dva roky existence FABRIKA 1861 připojila pod sebe kromě navrácení života „Semilskému Versailles“, dříve známému jako Kolora 01 nebo Schmittova textilní továrna, dalších několik projektů. Kromě zmíněného areálu v Řekách spravuje FABRIKA 1861 ještě industriální komplexy v Železném Brodě a v Přepeřích u Turnova.

Ve zmíněném industriálním areálu v Řekách se nachází další dva dílčí projekty, které FABRIKA zařítuje. Přímo v areálu, na hodinové věži Ludmile, vznikne v budoucnu SEMILSKÝ ORLOJ, jakožto jediná stavba tohoto typu v regionu. Dále vedle hlavního traktu objektu, přes náhon, je umístěná původní Bítouchovská lávka, která měla být sešrotována, ve FABRICE ji odkoupili a následně s respektem k její historické hodnotě citlivě zrekonstruovali a našli pro ni opět využití.

V Semilském Versailles kromě celospolečenských akcí dochází i ke značným změnám. Postupně dochází k opravám všech střech, byla znovu zprovozněná hodinová věž a opět funguje i fontána, a mnoho dalších věcí se za poslední dva roky v tomto areálu událo.

O tom, co vše nového se v tomto monumentálním objektu v Řekách děje se můžete přijít sami přesvědčit buď **17. září** na Slavnostní otevření bývalé Bítouchovské lávky nebo na koncert dalšího ročníku festivalu Jazz pod Kozákovem, který se zde uskuteční 1. října. (Zdeněk Moravec, Semilské noviny)

semilsko

♦ **VYSOKÉ n/J** – Výzva k podání nabídky v rámci výběrového řízení na zakázku na akci *Obnova kašny a komunikací u sochy K. H. Borovského v měst-*

ském parku ve Vysokém n/J byla dne 15. 8. 2022 zveřejněna na webových stránkách města a dále byla zaslána pěti vybraným uchazečům.

Ke konečnému termínu lhůty doručili svou nabídku tři uchazeči. Otevírání obálek a hodnocení nabídek proběhlo 30. 8. 2022. Bylo konstatováno, že nabídky jsou úplné. Hodnocení proběhlo dle stanoveného hodnoticího kritéria – výše nabídkové ceny a jako nejvhodnější byla označena nabídka předložená uchazečem *P&P, projektové a stavebně montážní práce, Vysoké n/J* za nabídnutou cenu 1,132 milionu bez daně. Rada města schválila výběr nejvhodnější nabídky, zadání zakázky společnosti *P&P* a pověřila starostku Lucii Vaverkovou Strnádkovou podpisem smlouvy o dílo.

Radě města byla předložena nabídka společnosti *Strabag* na dodání a pokládku recyklátu na komunikaci. Konkrétně byla vytipována jako vhodná komunikace tzv. „Trhovice“ na Barejtově kopci. Nabídka spočívá v tom, že společnost *Strabag* bude frézovat silnici procházející Roprachticemi, kde je dva roky starý asfalt. Za tento frézovaný materiál firma nepožaduje žádnou finanční kompenzaci. Materiál bude dopraven na výše jmenovanou komunikaci taktéž zdarma a následně položen strojně finišerem. Celá délka cesty, kde dojde k položení asfaltového recyklátu je cca 2,5 km. Společnost požaduje za jeden den stroje s veškerou potřebnou technikou (válce) 110 tisíc korun bez daně. Celá akce by měla trvat maximálně tři dny, tedy náklady by měly být maximálně 330 tisíc. Rada města uvedenou nabídku s ohledem na její výhodnost schválila a pověřila místostarostu města Jaroslava Nechanického vyřízením této záležitosti.

železnobrodsko

Před 100 lety navštívil T. G. Masaryk Český ráj a Pojizeří. Odehraje se k tomu řada akcí (v Semilech, v Turnově), vyšla k tomu řada článků, některé tak obsáhlé, že by to zabralo půlku Trosečníka. Vybral jsem k připomínce téhle události článek Davida Řeřichy, tč. železnobrodského muzejníka. Jednak proto, že je stručný, jednak proto, že mám Davidka rád...

♦ Prezident T. G. Masaryk v Železném Brodě

Tento měsíc si připomínáme sto let od návštěvy pana prezidenta Masaryka v našem městě. Uskutečnila se v rámci jeho jednodenní cesty do Pojizeří, v neděli 17. září 1922. Pan prezident cestu podnikl vlakem na trase Praha – Turnov – Semily a zpět.

Kromě Železného Brodu se alespoň na chvíli zastavil na Malé Skále, v Mnichově Hradišti a v Bakově nad Jizerou. Delší čas věnoval Turnovu a Semilům.

První zastávkou jeho cesty byl Turnov, kam přijel nočním vlakem. Prezidentský vagón stál od 6. do 7. hodiny ranní na turnovském nádraží. Čestnou a bezpečnostní stráž vykonávali legionáři. Pan prezident vstával časně, vlídně kynul oknem a po sedmé hodině odcestoval ve svém vagónu připojenému k osobnímu vlaku přes Železný Brod do Semil. V Železném Brodě nastoupil do prezident-

ského vozu, v uniformě ruského legionáře, nádražní restaurátér Jaroslav Mareš a během jízdy do Semil podal panu prezidentovi snídani.

V Semilech prezident vystoupil a byl přivítán starostou města Dr. Patkou a dalšími představiteli města. Na radnici přijal diplom čestného občanství, album pohledů na město jako upomínku na svou návštěvu a z balkonu radnice pozdravil místní občany. Poté odjel ke školním budovám, kde byl uvítán zpěvem smíšeného dětského sboru. Po prohlídce škol odjel na výšinu nad městem, kde je krásný výhled na Krkonoše a Jizerské hory. Díky členům semilského Klubu českých turistů byla tato vyhlídka pojmenována na počest pana prezidenta jeho jménem, osazena pamětní deskou a v srpnu roku 1925 zpřístupněna veřejnosti. (Po únoru 1948 byla deska z politických důvodů odstraněna a obnovena byla až v roce 1992).

Pan prezident také navštívil stavbu hydroelektrárny Spálov, která byla dokončena až roku 1926. Snahou vlády první republiky bylo využívat přirozených zdrojů energie. Návštěva prezidenta Masaryka podtrhla důležitost a význam stavby.

Během procházky od hydroelektrárny do Semil rozmlouval pan prezident s poslanci Dr. Josefem Matouškem, Václavem Vávrou a senátorem Čeňkem Lisým. Po ukončení návštěvy Semil zamířil prezident zpátky do Turnova. Ve 13 hodin a 50 minut zastavil jeho vlak opět v Železném Brodě, kde jej na nádraží vítaly stovky lidí z Železného Brodu i širokého okolí. Pan prezident vystoupil z vlaku a na peronu jej uvítal starosta Železného Brodu Josef Šilhán. Potom prezident se svojí družinou kráčel podél nastoupených spolků, korporací a školní mládeže. Zastavil se u skupiny družiček, z jejichž středu vystoupila žákyně měšťanské školy Ludmila Dévová a přednesla srdečné uvítání jménem školní mládeže a podala mu kytici. Poté prezident nastoupil do vlaku a odejel směrem k Turnovu, kde ho čekal nabitý program. Po oficiálním přijetí na nádraží odjel pan prezident ve svém automobilu v doprovodu starosty na náměstí. Vítal ho celý vyzdobený Turnov, nepřetržitý špalír jásajících občanů, legionářů, Sokolů, hasičů, skautů, různých společenstev, krojovaných korporací a školní mládeže. Na radnici se setkal se členy turnovského městského zastupitelstva, se zástupci všech dalších správních institucí, úřadů, církví, škol a nejrůznějších společenstev. Z Turnova zamířil ještě na krátkou návštěvu lázní Sedmihorek a Hruboskalského skalního města. Večer odjel vlakem zpět do Prahy a v noci automobilem do Lán.

/ David Řeřicha, Železnobrodský zpravodaj

SKLENĚNÉ MĚSTEČKO

17.-18.
září
2022

BUTY
LEONA MACHÁLKOVÁ
PERUTĚ MILANA PEROUTKY
PŘEHLEDKA MADE IN JABLONEC 22

X-TET
FRANTIŠEK NEDVĚD REVIVAL
BROĐANKA
ZUŠ

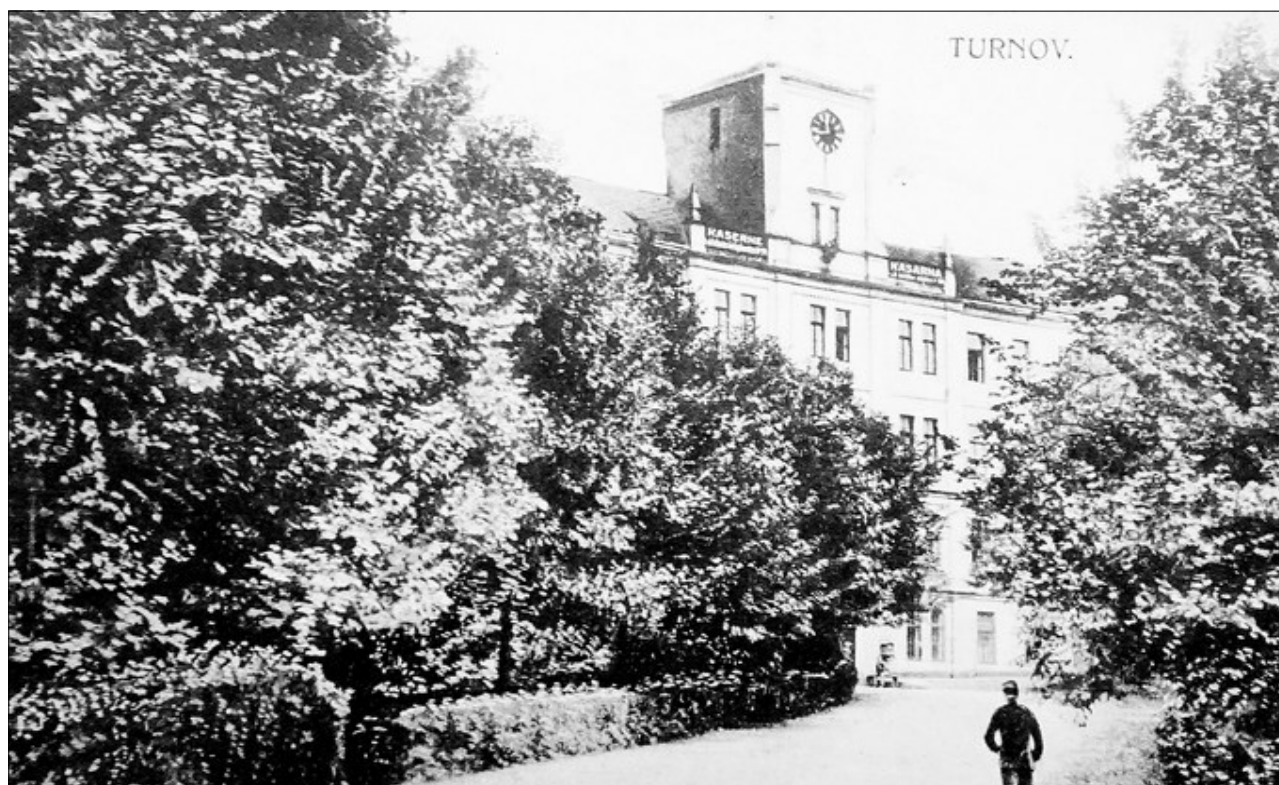
festival
sklářského
řemesla

ŽELEZNÝ BROD 2022

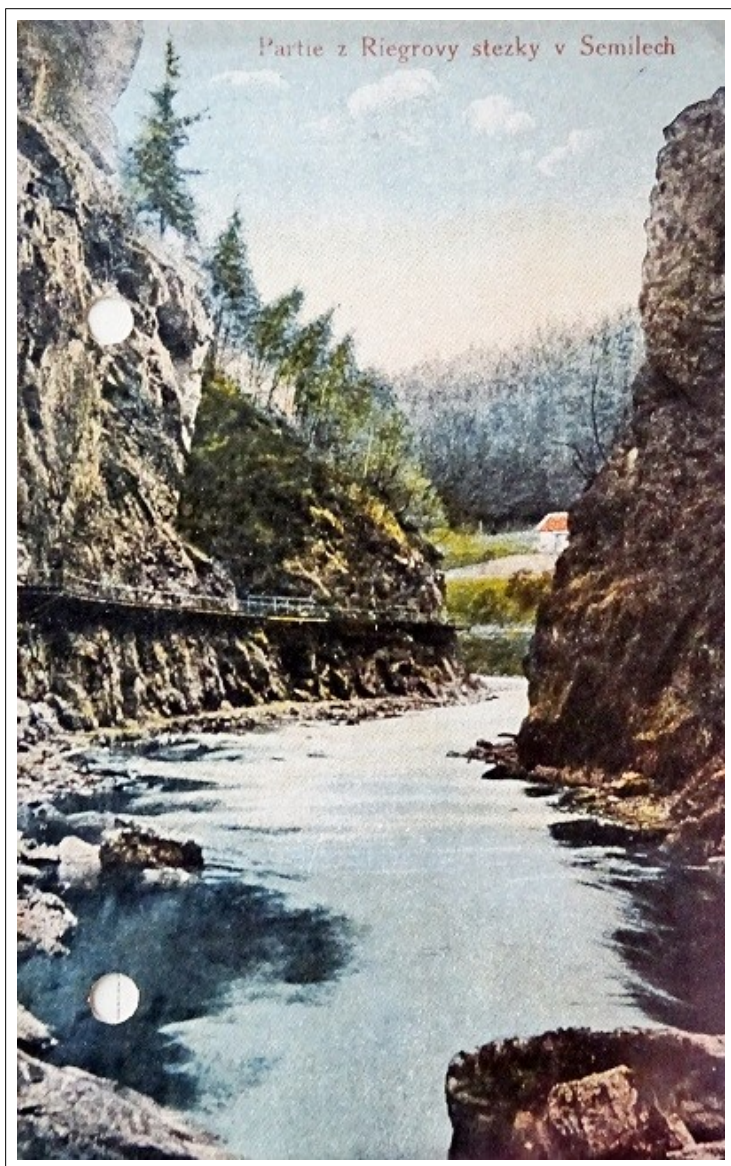
bejvávalo

M. S., Praha, 1920

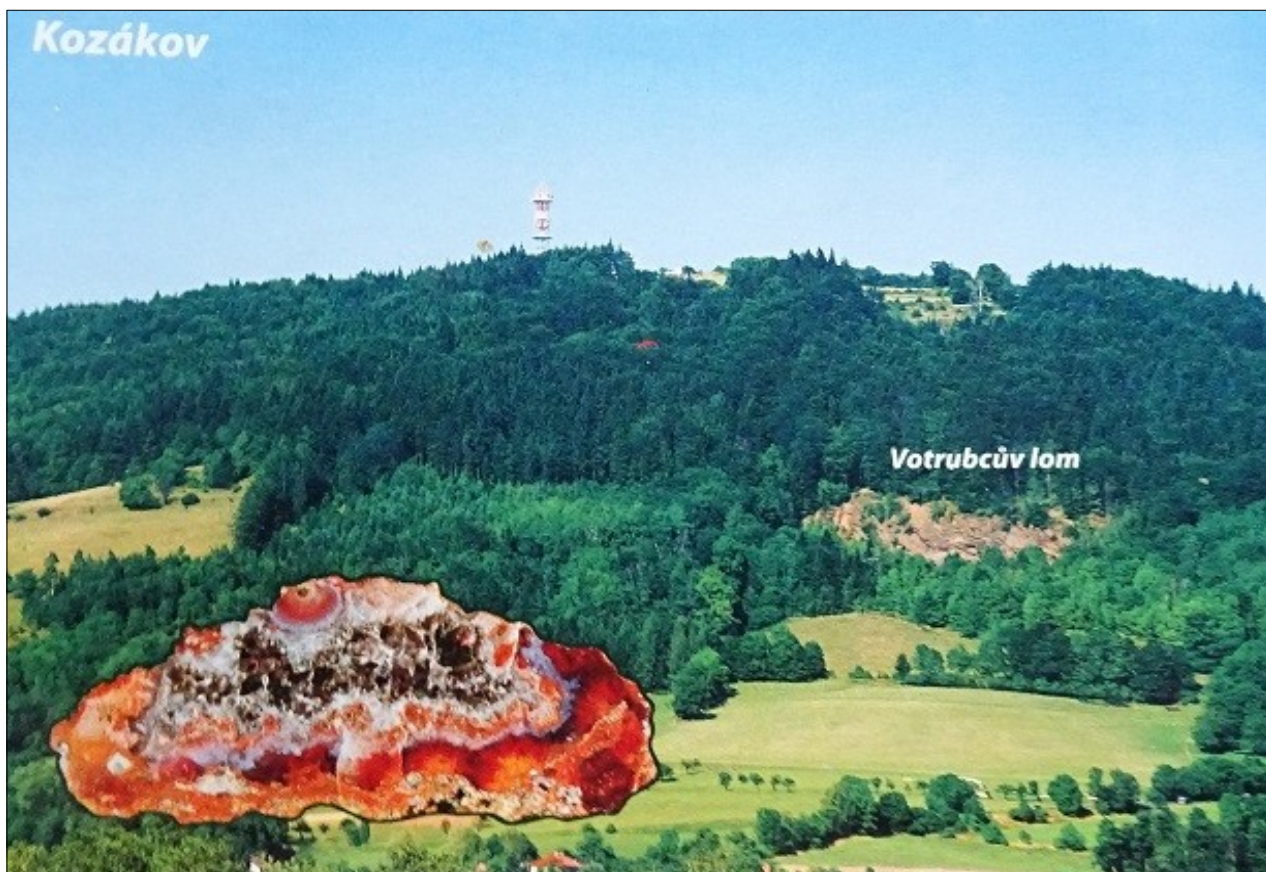

Turnov. (kasárna) Édition J. M. P., Aquarel 18389 -1920

**Nakladatel Karel Chaloupecký,
knihkupec v Semilech.
Odesláno 1926**

**Foto Luděk Medek.
Koupeno 2005**

♦ **ROKYTNICE n/J** – *Otisky Evropské unie v Libereckém kraji*. Tak se jmenuje putovní výstava, kterou nyní hostí Městský úřad v Rokytnici nad Jizerou. Představuje úspěšné projekty, které podpořily fondy Evropské unie v období mezi lety 2014 a 2019 a jejím cílem je představit, co potřebného a zajímavého se v regionu uskutečnilo. Výstava rovněž chce inspirovat další zájemce, jimž mohou evropské peníze pomoci v podpoře jejich projektů. Vstup je zdarma.

♦ Červený koberec pro motýlího krále

Již déle než rok trvají přípravy pro návrat vzácného motýla jasoně červenoookého do Krkonoš, který je pro svou majestátnost přezdíváný králem motýlů. Podařilo se ho rozmnožit v chovatelské stanici a nyní přichází čas na neméně důležitou část.

„Celý chov by byl úplně zbytečný, pokud bychom nedokázali obnovit vhodné podmínky pro život jasoně v Krkonoších. Hlavním důvodem proč tento motýl na řadě lokalit v Evropě vymírá, je zarůstání skalnatých míst, které nejen tento motýl bezpodmínečně potřebuje ke svému životu,“ vysvětluje chovatel motýlů Miloš Andres z ochranné Skupiny JARO.

Jasoně červenoooký (foto: Romek Sikin, archiv JARO Jaroměř)

„V minulosti probíhaly v divočině přírodní procesy daleko dynamičtěji než dnes. Dřeviny, trávu i byliny spásaly různé druhy kopytníků a čas od času některá plocha vyhořela vlivem požáru, jehož rozsah mohl být i daleko větší než tomu aktuálně bylo v Českosaském Švýcarsku. Přirozené bezlesí dále udržovaly i rozvodňující se řeky, větrné polomy a kůrovcové "kalamity". Dnes je navíc vlivem znečištění v prostředí mnohem více živin, které fungují jako hnojivo a to pomáhá dřevinám šířit se na místech, kde v minulosti přežít nedokázaly. A proto dnes zarůstají i skály, které byly od pravěku holé,“ vysvětluje krajinná ekoložka Gita Matlášková, která pomáhá koordinovat část projektu Apollo zaměřeného na aktivní ochranu jasoně červenookého v Evropě.

Aby se podařilo obnovit podmínky pro jasoně, musí se teď ochránci přírody chopit řetězových pil, seker i křovinořezů. Skalnaté části je nutné vyřezat na vytipovaných místech natolik, aby je mohl v budoucnu motýlí král jasoně znovu osídlit. Ten potřebuje ke svému životu pestrobarevný koberec tvořený hlavně načervenalými stonky rozchodníků nebo rozchodnice růžové, kde se pasou jeho housenky. Dospělí motýli zase potřebují květy chrp, hvozdíků, chrastavců nebo třeba jetelu.

Vyřezávání dřevin probíhá pod odborným dozorem pracovníků ochrannářské skupiny JARO tak, aby nedošlo k poškození přírody a jejích obyvatel. "Snažíme se, aby tyto zásahy co nejvíce pomohly obnovit prostředí, které bude vhodné nejen pro motýly, včely, pestřenky a další opylovače, ale i pro ještěrky včetně slepýšů, žáby, nebo některé ptáky jako největší evropskou sovu - majestátního výra velkého. Současně na vše bedlivě dohlíží i botanici Krkonošského národního parku, aby práce ochránců přírody probíhaly bezchybně i z tohoto hlediska. Snaha o návrat krále motýlů díky tomu pomůže zlepšit podmínky pro život celé jeho družiny od rostlin až po živočichy,“ vysvětluje koordinátorka projektu Tereza Macečková.

Misi za návrat krále motýlů do Krkonoš, oficiálně projekt *LifeApollo2020*, realizují členové Skupiny JARO ve spolupráci se Správou Krkonošského národního parku, Agenturou ochrany přírody a krajiny, členy České společnosti entomologické, pracovníky Entomologického ústavu Biologického centra Akademie věd ČR a celou řadou zahraničních organizací. (Správa KRNP)

jičínsko

♦ **JIČÍN – V úterý 20. září** navštíví knihovnu Václava Čtvrťka v Jičíně Marie Vilánková, autorka knihy *Léčba informací*.

O den později, **21. září**, započne společné putování za novou evropskou literaturou během *Noci literatury 2022*. Již poněkolkáté se bude číst na zajímavých místech Jičína. V podvečer zahájí čtení knihovnice v knihovně, následně se akce přesune do Židovské školy a setkání s literaturou skončí příjemným posezením ve Valdštejnově muzeu a mincovně.

(ms, Jičínský zpravodaj)

LÁZNĚ BĚLOHRAD – Bělohradské podzimní slavnosti

V zámeckém parku se **18. září** můžete těšit na pestrý jarmark, který se zaměřuje na podporu regionálních produktů, rukodělné výroby a různých laskomin, které potěší nejednoho návštěvníka. Pro nejmenší se opět připraven doprovodný program v podobě dopoledního loutkového divadla z dílny *eMILLion* a dopoledne se též vaše ratolesti zabaví díky animačnímu programu naší oblíbené agentury Vosa jede. A to stále není vše. Připraven je i hudební doprovodný program. Ráno nás probudí místí dechová hudba Javorka a pak už to roztočíme s kapelami Brnk@Frnk a Golf. Celý den pak završí vystoupením moravského písničkáře Montyho.

Program:

9:00 zahájení celodenních prodejních trhů

9:00 Dechová hudba Javorka

10:00 Indiánská pohádka (loutkové divadlo eMILLion)

11:00 Kapela Brnk@Frnk

12:30 Vosa jede (animační program pro děti)

14:30 Kapela Golf

16:00 Moravský písničkář Monty

Neděle 18. září 9 až 17 hodin, zZámecký park Lázně Bělohrad

Vstupné: 50 Kč

tanvaldsko

♦ JIZERKA – Lesníky vystřídali badatelé. Chalupa na Jizerce slouží libereckým muzejníkům

Zvenčí je to nenápadná jizerskohorská chalupa. Málokdo ví, že ve stavení mezi Hnojovým domem a Pešákovnou na Jizerce má Severočeské muzeum terénní přírodovědnou stanici, kterou jeho zaměstnanci využívají k výzkumné činnosti v Jizerských horách.

Chalupu muzeum získalo v roce 1961 díky spisovateli Miloslavu Nevrlému, který na ředitelství frýdlantského lesního závodu vyjednal převod tehdy opuštěného domu.

„Chalupa na Jizerce stojí od roku 1878, kdy jí postavil lesní dělník Cölestin Kluge, který zde žil se svou ženou Idou, dcerou Matou a synem Gustavem,“ uvedla kurátorka historických sbírek muzea Jana Stěhulková.

V roce 1930 se stal majitelem domu Gustav Kluge, který předtím pracoval jako hajný na Hojerově domě a od roku 1925 ve vedlejší hájovně, dnešní Pešákovně. Voda byla do domu přivedena až z rašeliniště, kterému se dnes říká Klugeho louka. V roce 1945 díky kůrovcové kalamitě nebyl Gustav Kluge zařazen do odsunu a v domě žil až do roku 1955; Ida Klugová do roku 1957.

„Lokalita Jizerky a okolí je z hlediska přírodovědného unikátním prostředím. Mít možnost přímo v místě zkoumat místní přírodu z pohledu různých

přírodovědných oborů je výhoda, kterou poskytuje právě terénní stanice v místě,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana Libereckého kraje.

Po koupi chalupy zpočátku muzeum využívalo pouze prostory v prvním patře, protože v přízemí bydleli dva chovatelé krav. Krávy měli ustájeny ve vedlejším stavení a jejich výkaly daly později jméno proslulému Hnojovému domu, který v roce 1964 koupil Gustav Ginzl. Po odstěhování pasáků krav se Miloslav Nevrlý spolu s muzejními kolegy pustil do rekonstrukce chalupy a její přebudování na terénní stanici.

Od té doby chalupa slouží jako základna pro výzkumnou činnost v Jizerských horách. Zaměstnanci muzea, často ve spolupráci s jinými organizacemi, zde pravidelně provádějí monitoring ptáků Jizerských hor, studium střevlíkovitých brouků v rašeliništích, motýlů a dvoukřídlého hmyzu nebo výzkum geologie Jizerských hor ve spolupráci s Českou geologickou službou.

„Terénní stanice muzea je pro nás velmi důležitou základnou a zázemím našich výzkumů. V době, kdy jsou téměř všechny přístroje poháněny elektrikou, nám stanice poskytuje nejen přístřeší, ale i možnost dobítí baterií všech možných přístrojů a pomůcek,“ doplnil vedoucí Přírodovědného oddělení Martin Pudil. Roubenka bývá také využívána Severočeským muzeem jako zázemí při každoroční Anenské pouti, při údržbě horských luk a pro další činnosti ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR. (Jan Mikulička)

♦ **KOŘENOV** – Za výstavbou většiny železnic stáli průmyslníci a nejinak tomu bylo v našem kraji. Když sklárny, textilky a další podniky sháněly levnější a stabilnější dodávku uhlí, byli to Riedelové, kteří místo adhezní železnice šplhající velkými oblouky vysoko nad údolími (jako třeba Slezský semering v Horní Lipové) prosadili krátkou strmou železnici prakticky po dně údolí, ve kterém své sklárny měli a kde jsou dodnes.

Je tedy příznačné, že jméno Riedel, které se o vznik jediné české Zubačky zasloužilo, nese i zastávka před druhým nájezdem na ozubnici.

Zubačka je tedy ta stará, a přesto velmi dobře veřejnosti sloužící „ozubnicová dáma“. Je jí sto dvacet let a zuby má pořád všechny. Za celou historii se zde z viny Zubačky nestalo žádné neštěstí. Je to ta, díky níž se náš kraj rozvinul. Ta, která do hor přilákala návštěvníky. Ta, která se v Kořenově už v roce 1923 setkávala s elektrickými vlaky z Wroclavi. Kromě rychlíků vedených elektrickým vozem ET89 (zvaným Krakonoš) do Kořenova až do II. války přijížděly těžké uhelné vlaky od Valbřicha, zatímco až sem díky elektrickým mašinám jen lehce bzučely, pro parní zubačky ř. 404 musely být rozděleny až na tři části, aby je svezla se supěním dolů pod hory. Je to bohužel také ta trať, která byla šedesát pět let tratí „slepou“ – končící v horách. I tak byla natolik důležitou, že v roce 1961 (po padesáti devíti letech služby) nahradily tři parní zubačky 404 nové diesellové lokomotivy T426 vyrobené rovněž ve vídeňské lokomotivce SGP Floridsdorf.

Zubačka převýšením dvě stě třicet pět metrů mezi Tanvaldem a Kořenovem překonává sklonem až 58 promile, na vzdálenosti pouhých 6,9 km. U nás

ZUBAČKA

24. září 2022

**Bramborové
ukončení
sezóny na
Zubačce**

Zvláštní jízdy na ozubnicové trati Tanvald - Kořenov - Harrachov

Doprovodný program ve stanici Kořenov:

BRAMBOROVÉ DOBROTY - sejkory, plněné bramborové knedlíky uzeným masem, bramboráky, bramboračka a další dobroty na vás budou čekat přímo na peronu stanice Kořenov.

Ve vestibulu železniční stanice se uskuteční divadelní představení pro děti. Divadelní představení pohádky začínají v 11:15, 13:15 a 15:15.

Jízdy důlního vláčku. Jízdy historických autobusů z Liberce a Harrachova do Kořenova, a dále z Kořenova na Jizerku a Příchovice k Majáku Járy Cimrmana.

U Výtopny se uskuteční vystoupení mažorettek "Nisanky".

Otevřené Muzeum ozubnicové dráhy a Výtopna. Kde je možné zakoupit mnoho krásných suvenýrů ze Zubačky, např. nástěnné kalendáře A3 pro rok 2023.

Jízdní řád ozubnicových vlaků Tanvald - Kořenov - Harrachov a zpět, s lokomotivou T 426.0, vozy Balm a motorovým vozem M 240.0.

10:32	13:43	17:43	Tanvald	9:18	13:18	17:18
10:39	13:49	17:49	Desná	9:11	13:11	17:11
10:50	14:00 / 14:14	18:00 / 18:14	Dolní Polubný	9:00	13:00	17:00
11:08 / 12:15	14:36 / 16:15	18:36	Kořenov	8:48	12:38 / 12:45	16:38 / 16:48
12:25	16:25		Harrachov		12:30	16:30

Informace o jízdních řádech vlaků, autobusů, ceníků jízdného a podrobnosti celé akce naleznete na stránkách:

nevídané, ve světě poměrně časté, i proto se postupně začal zkoušet provoz vlaků bez zubů.

Proto dnes na Zubačce jezdí přímé vlaky z Liberce až do Sklářské Poreby (bez přestupu) a zuby nepotřebují. Zuby dnes již jen z nostalgie využívají poslední dvě unikátní ozubnicové lokomotivy Rakušanka ř. T426.001 a 003 – jízdu s nimi a historickým vlakem jste si mohli užít během letních měsíců na četných sobotních jízdách díky členům Železniční společnosti Tanvald.

Poslední letošní akce se odehraje 24. září, nese titul *Bramborové ukončení sezóny na Zubačce*. Budou zvláštní jízdy na ozubnicové trati Tanvald – Kořenov – Harrachov. Ve stanici Kořenov budou účastníky čekat bramborové dobroty – sejkory, plněné bramborové knedlíky, bramboráky a další. A děti se dočkají divadelních představení.

/ J. Smišťík, Desenské noviny

mnichovohradištsko

♦ **MNICHOVO HRADIŠTĚ** – V srpnu uplynulo 175 let od narození Josefa Düricha, poslance Říšské rady, účastníka československého zahraničního odboje za 1. světové války, dramatika, spisovatele, zakladatele všeslovanského těsnopisu a významné osobnosti nejen našeho okolí. Při příležitosti tohoto výročí o něm byla vydána pravnukem Jiří Dürichem monografie.

Josefa Dürich pocházel z mlynářské rodiny. Ve třinácti letech se přestěhoval z rodné Borovice do Kláštera nad Jizerou, kde převzali jeho rodiče mlýn. Po každodenním koloběhu pracovních povinností se neustále vzdělával, věnoval se literární tvorbě a publicistice, což postupně vyústilo v jeho další společenské aktivity.

Publikaci je možné si objednat na dobírku u Jiřího Düricha (Kobylnice 38, 244 46 pošta Semčice, e-mail: durich.jiri@seznam.cz).

(Mnichovohradištsko.cz)

♦ **MNICHOVO HRADIŠTĚ** – V minulém Trosečníku jsme si připomněli závodníka Václava Bobka staršího, dnes si představíme jeho syna.

Václav Bobek mladší se narodil 18. dubna 1944 v Mnichově Hradišti Květě Bobkové a Václavu Bobkovi st., továrnímu jezdcí firmy Škoda.

V Mnichově Hradišti vychodil základní školu. V roce 1959 nastoupil do Škoda Auto, kde se vyučil v oboru strojní zámečnick – automechanik. Praktickou výuku vykonával ve vývojovém oddělení, ale pan mistr (tedy jeho otec) si ho mezi závodníky záměrně nevzal s odůvodněním, že „To by měl moc snadný, ať začíná od píky“. Václav proto nejprve týden na rampě umýval zkoušená auta, potom mu jeho part'ák, zručný praktik Jan Šindler, začal předvádět různé triky při montáži náprav, převodovek a dalších mechanických skupin.

Po roce práce v dílně přišel do kolektivu zajížděcích řidičů, kde se tehdy zkoušely prototypy pozdějšího typu Škoda 1000 MB. Jezdilo se na tři směny, které se po týdnu střídaly. Každý řidič za směnu najel 300–350 km v běžném provozu na trase Mladá Boleslav – Jičín – Turnov – Mladá Boleslav. Každý vůz měl svou knihu, do které se zaznamenávaly veškeré závady a poznatky. Když

měl Václav volno, chodil do vedlejší dílny, kde se připravovaly závodní vozy.

Po vyučení v roce 1961 nastoupil do vývojových dílen Česana, kde se podílel na vývoji vozu Octavia a řady typu MB. Jako zkušební řidič se zároveň zúčastňoval automobilových závodů po boku svého otce Václava a strýce Jaroslava. Pod vedením otce dosáhl několika titulů mistra republiky.

V roce 1963 nastoupil základní vojenskou službu v pražské Dukle, za armádní družstvo se 30. dubna 1963 zúčastnil své první automobilové soutěže v Berouně. Jel ve voze Škoda Octavia, ve své třídě zvítězil.

Jeho první větší soutěží se stala v roce 1964 Rallye Vltava. Tentýž rok získal titul mistr republiky ve skupině A2 do 1150 cm³.

Největšího úspěchu dosáhl v roce 1970 na mistrovství Evropy, kde firma Škoda získala mezi značkami 2. místo a Václav Bobek se v kategorii jednotlivců umístil na 3. místě.

V té době bylo toto umístění hodnoceno jako největší poválečný úspěch firmy. Kromě cestovních vozů sedlal i vozy formulové, například nové Formule Škoda, na nichž se stal mistrem republiky.

Svou aktivní závodnickou kariéru ukončil v roce 1976. Po odchodu z automobil-

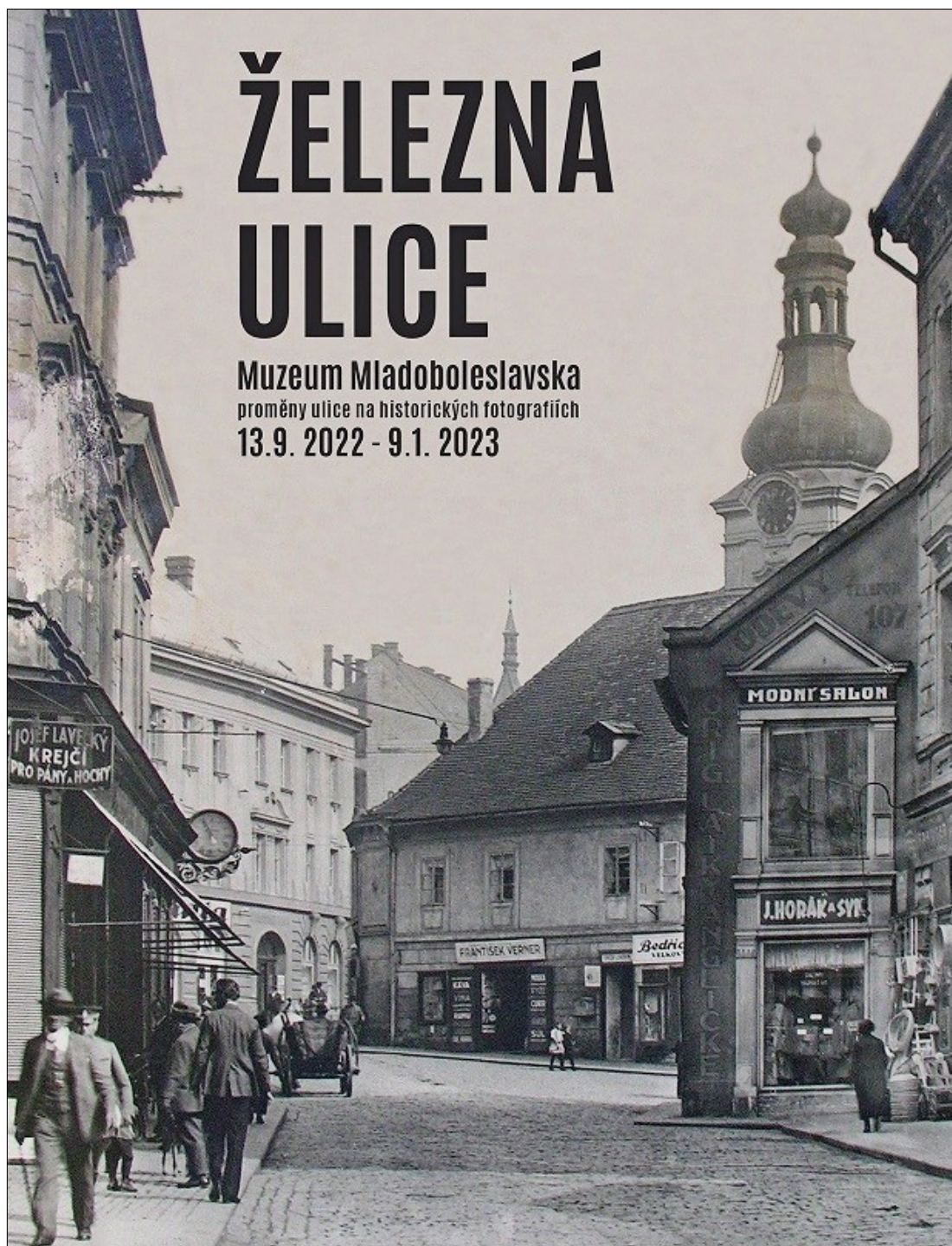
Václav Bobek ml. a jeho úspěšný vůz Škoda 100. Foto: Ivan Šola

ky několikrát změnil zaměstnání, ale vždy se věnoval automobilům. Po otcově smrti pečoval o jeho vůz Škoda 110 R. Nyní žije se svou životní partnerkou Evou v Mnichově Hradišti v Lidické ulici.

/ Lucie Holečková, Muzeum města Mn. Hradiště, *Kamelot*

mladoboleslavsko

♦ Muzeum Mladoboleslavska otevře 13. září na mladoboleslavském hradě další z cyklu výstav *Jak šel čas ...*, tentokrát věnovanou *Železné ulici*. Výstava bude umístěna na arkádě spojovacího křídla od 13. září do 9. ledna 2023.

♦ Slepí svědkové doby. Výstava v libereckém Severočeském muzeu přibližuje slepotisk

Slepí svědkové doby. Tak se jmenuje nová výstava v Severočeském muzeu v Liberci. Klade si za cíl prezentovat výsledky stejnojmenného výzkumného projektu.

Po vynálezu knihtisku došlo ke zlevnění knihy a následné zvýšení tiskařské produkce si žádalo rychlejší metody výzdoby knižních vazeb, jejichž účel byl vždy primárně ochranný. Bylo nutné nalézt rychlejší řešení výzdoby a tím se stal takzvaný slepotisk.

Technika slepotisku spočívala v otištění zahřátého kovového nářadí do zvlhčené usně, následně otisk v kůži zůstal. Tato metoda se začala používat od konce 15. století a ve stoletím 16. dosáhla svého vrcholu.

Výstava návštěvníkům přiblíží jednak samotnou řemeslnou technologii, její inspirační vzory a materiální zázemí, a jednak zasadí vývoj knihvazačského řemesla do kontextu doby.

Jako ukázka uměleckého řemesla budou představeny zejména staré tisky ze sbírek Severočeského muzea, naprostá většina těchto svazků bude prezentována veřejnosti vůbec poprvé. Vedle nich budou mít návštěvníci možnost zhlédnout několik vzácných vazeb z knihovny Strahovského kláštera, bývalé piaristické koleje v Litomyšli, Vědecké knihovny v Olomouci a Muzea Českého ráje v Turnově.

Zvláštní pozornost bude na výstavě věnována prof. Bohumilu Nuskovi, který se v letošním roce dožívá významného životního jubilea a jehož frotáže (tužkové obtahy) exemplářů a knihvazačského nářadí stály na počátku tohoto projektu. Výstavou, která potrvá do 7. ledna příštího roku, se muzeum snaží přiblížit knižní vazbu nejen jako řemeslně a umělecky zpracovaný „obal knihy“, ale také jako svědka doby, který vypráví svůj příběh. (Jan Mikulička)

♦ Od středy je Oblastní galerie Liberec opět přístupná v plném rozsahu

Druhé podzemní podlaží bylo dosud uzavřeno kvůli následkům bleskové povodně, která zde umístěné technické prostory galerie zasáhla v pátek 28. srpna. Díky mimořádnému úsilí pracovníků galerie a spolupráci se zřizovatelem se podařilo tyto prostory sanovat a je proto možné zde obnovit veřejný provoz. Návštěvníkům galerie je tak opět přístupná výstava *Nostalgie periferie*, kterou naleznou v Grafickém kabinetu a kde se již tento čtvrtek 15. září 2022 bude konat komentovaná prohlídka s autorem výstavy Nikolajem Savickým. Otevřeny jsou opět také stálá expozice *Zlatý věk nizozemské malby* a interaktivní expozice *Bud' v obraze* včetně aktuálních intervencí laureátů Ceny Jindřicha Chalupeckého v roce 2021 a umělecké skupiny *Procesisté*.

V Podbazénové hale je v současné době připravována výstava turnovského výtvarníka Tomáše Plesla *Obzory*, která bude zahájena slavnostní vernisáží 29. září 2022.

Návštěvníci galerie rovněž mohou zhlédnout aktuální výstavy *Na křídlech života* nebo prezentaci slovenských výtvarníků Slavomíry Ondrušové a Svätopluka Mikyty *Zpřítomnění. Myslet kresbou*.

Už jen do 9. října bude v Bazénové hale instalována hlavní výstava letní sezóny *Krajiny zázraků*, která uceleně prezentuje restaurované obrazy barokního malíře Jana Jiřího Hertla pocházející ze zrušeného turnovského františkánského kláštera, kterou galerie uspořádala ve spolupráci s Muzeem Českého ráje v Turnově. (Jan Mikulička)

♦ Část knihovny františkánského kláštera, který v letech 1692 až 1950 působil v Hejnicích, převzala do úschovy Krajská vědecká knihovna v Liberci. Knihovna obsahuje 1.200 svazků, z toho 489 titulů je nyní uschováno v liberecké knihovně. Převzetí dalších svazků proběhne v následující fázi.

Stěhování probíhá na základě dohody mezi Provincii řádu františkánů a Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci o úschově knihovního fondu hejnické klášterní knihovny. „Provincie bratří františkánů se rozhodla svěřit svůj historický fond hejnického kláštera do rukou Krajské vědecké knihovny v Liberci. Tyto knihy se v Praze ocitly spíše souběhem okolností a bratři františkáni se je, podobně jako u dalších fondů, snaží umístit v jejich původní lokaci. Celá akce by se dala vystihnout sloganem: Vraťme knihy domů.

Vzhledem k tomu, že prostor původní knihovny hejnického kláštera již není k umístění historických svazků vyhovující, bylo třeba najít jiného příjemce v regionu. V Krajské vědecké knihovně pak františkáni našli ideálního partnera, který je pro správu a uložení historického fondu knih vybaven jak personálně, tak technicky, přičemž může garantovat kvalitní uchovávání dlouhodobě a navíc je schopen svazky zpřístupnit badatelské veřejnosti,“ vysvětluje Bonaventura Ondřej Čapek, poradce představeného řádu františkánů v ČR a delegát pro historické fondy.

Vznik a původ knihovny je úzce spojen s františkánským klášteřem v Hejnicích, který vznikl v 90. letech 17. století při poutním kostele Navštívení Panny Marie. Počátky knihovny sahají do roku 1692, kdy vznikl první knihovní katalog.

Knihovna v počátku obsahovala 400 svazků, ale během let a století se rozrostla na 4500 svazků v roce 1950. „Velmi si vážím důvěry, kterou dostala od Provincie bratří Františkánů naše Krajská vědecká knihovna. Staletí budovaná knihovna významně obohatí naše knihovní fondy,“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V průběhu dějin klášterní knihovnu postihly dvě katastrofy. V roce 1761 došlo k požáru kláštera, který z velké části zničil i fond knihovny. Nejhorší katastrofou však byl rok 1950, kdy v rámci tzv. Akce „K“ komunistická moc přepadla kláštery a následně zlikvidovala v tehdejším Československu řeholní život. Fond knihovny byl nejprve nešetrně roztríděn a značná část byla poslána do stoupy papírny ve Ferdinandově. Zbytek fondu byl následně převezen do klášterní budovy v Obořišti ve středních Čechách, odkud po dalším neodborném

třídění putoval do nově vzniklého Památníku národního písemnictví, sídlícího v prostorách Strahovského kláštera.

V roce 1990 bylo torzo knihovny v počtu 1 200 svazků vráceno obnovené Provincii řádu františkánů. Následně byla knihovna přestěhována do sídla provincie v klášteře u chrámu Panny Marie Sněžné na Jungmannově náměstí v Praze. V letošním roce se bratři františkáni obrátili na libereckou knihovnu s nabídkou možnosti deponovat fond hejnické klášterní knihovny v Liberci. Důvodem je idea, že knihovna od samého svého počátku patří do libereckého regionu a její vznik a vývoj je s tímto regionem úzce propojen. Krajská vědecká knihovna v Liberci nabídku přijala a v letošním roce zahájila stěhování fondu. V průběhu měsíců března až června proběhlo předání prvního souboru knih v celkovém rozsahu 489 titulů. V budoucnu se počítá s postupným předáním i zbývajících svazků.

„Nabídku jsme bez váhání přijali. Vnímáme ji jako další způsob, jak přispět k rozvoji zájmu o regionální historii, což je jeden z důležitých úkolů krajské knihovny. Po zpracování bude knihovní fond dostupný též badatelům z řad studentů a odborníků, kteří si budou moci dokumenty objednat do našich studoven,“ doplňuje Dana Petrádesová, ředitelka liberecké knihovny. Knihovna se především skládá z paleotypů (knihy vytištěné v letech 1500 až 1550) a starých tisků (1551 až 1800). Tematicky převládají díla teologická, jsou tu ale i knihy právnícké a historické. (Jan Mikulička)

liberecký kraj

♦ Loni nejlépe třídili odpad obyvatelé Doks na Českolipsku a jizerskohorských obcí Kořenov a Albrechtice. Obce zvítězily v 17. ročníku soutěže Zlatá popelnice.

♦ Přes 400 milionů na autobusovou a 600 mil. na vlakovou dopravu – taková je letos odhadovaná výše kompenzace hrazená dopravcům Krajem.

Podíl tržeb z jízdného vybraného od cestujících (bez kompenzace státem nařízených slev) z celkové výše nákladů lze tedy pro rok 2022 odhadnout na zhruba 20 % a pro rok 2023 na 18 %.

Liberecký kraj má v autobusové dopravě uzavřeny smlouvy se šesti dopravci, u kterých objednává celkem 16,7 milionu kilometru. Vlakovou dopravu v regionu zajišťují tři dopravci v rozsahu 4,4 milionu vlakokilometrů.

(Filip Trdla)

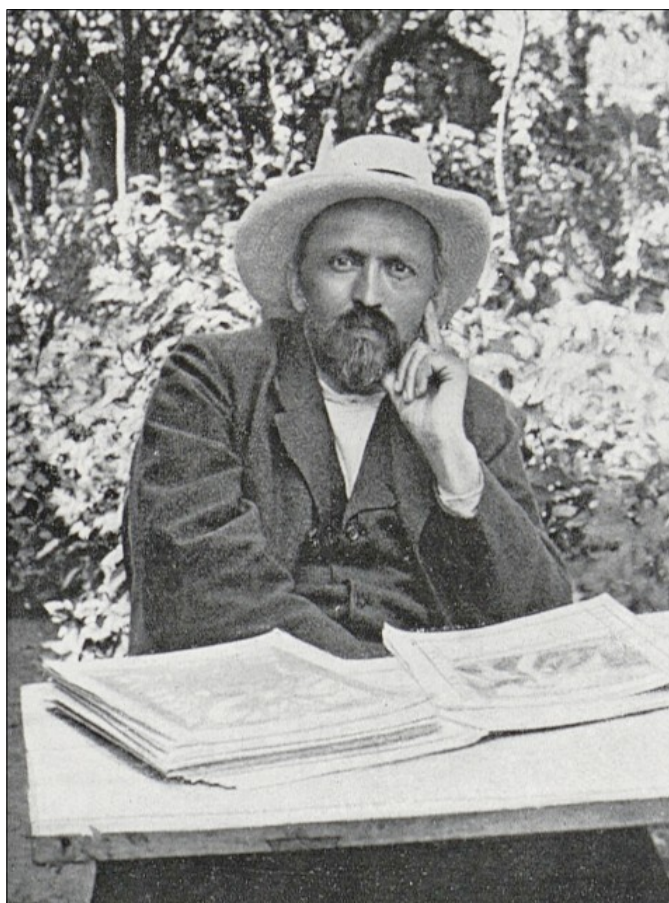
náš jubilant

♦ **Malíř Václav Březina byl nejstarší Mařákův žák. Zůstali spolu i po smrti**

„Václav Březina miluje les a zimní nálady; na pokraji lesa chodíval v zasněžených polích, nebo po břehu zamrzlého potoka; ale dovede rozpoutati také orgii teplých akkordů jeseně a zachytili navlhle, modravé a křehké tóny začátku jara, kdy první potahy v rozměklé půdě přijíždějí na pole.“

(F. Hradecký: Několik uměleckých portrátů)

Malíř Václav (Svatopluk) Březina se narodil 15. září 1862 v Pátku nad Ohří. Jeho otec Jan Březina, původem z Lázní Bělohrad, byl ředitelem školy a zamýšlel, že se syn Václav rovněž stane učitelem. Po absolvování akademického gymnázia se ale v roce 1880 přihlásil na malířskou akademii v Praze. V letech 1880–82 absolvoval elementární školu a přípravku u prof. Františka Čermáka a spřátelil se s Antonínem Slavíčkem. V roce 1883 pražskou Akademii opustil a stal se žákem soukromé krajinářské školy Leopolda Stephana, v následujícím roce odešel do Vídně, aby se zdokonalil v malbě u Jana Václava Kautského. U Kautského se seznámil s Juliem Mařákem. Spolu s ním se vrátil do Prahy a ve školních letech 1887/88–1891/92 se stal – s Janem Köpplem, Bohumilem Podhrázkým a Antonínem Raimundem Wolfem – prvním žákem speciální Mařákovy krajinářské školy na akademii.

Březina byl Mařákovi pravou rukou. Jemu, jako nejstaršímu a nejvážnějšímu, byla svěřována jaksi vrchní péče a pokladna dotace Mařákových svěřenců, z nichž dále jmenujeme Slavíčka, Kavána, Baťku Dvořáka, Holuba, Minaříka, Engemüllera, Pečínku, Csordáka, z mladších a nejmladších Hudečka, Lebedu, Plaškeho (později zpěváka), Kalvodu nebo Lolka. Této kolonii býval Březina po Mařákovi hlavou — tatíkem, jak mu ostatní říkali. Prý téhle obci – ve které měl každý svoji určitou funkci – někdy i vařival. Dokonce měl od Mařáka po tři zimy k dispozici ateliér. V době, kdy už byl Mařák vážně nemocen, se s Baťkou Dvořákem a Pepou Mařákovou podílel na malování a zvěřování obrazů ochozu a schodiště Národního muzea.

Po umělecké stránce byl Mařákovým nejvěrnějším následovatelem a převzal jeho lyrický romantismus, malířskou techniku i rukopis. Nastupující impresionismus ho ale příliš neovlivnil. Oblíbil si i podobná témata – les, březové háje, břehy řek a zrcadlení stromů na vodní hladině nebo podzimní cesty. Zachytil krajiny ve všech ročních obdobích a ve všech denních časech. V roce 1889 vystavoval uhlové kresby na výroční výstavě Krasoumné jednoty v pražském Rudolfinu. Účastnil se i Jubilejní zemské výstavy v roce 1891, kde vystavil motivy ze Strahovské zahrady.

Po ukončení studia žil až do roku 1897 v Lenešicích u Loun a maloval luční a lesní partie v okolí Ohře. Pravidelně se zúčastňoval výročních výstav Krasoumné

jednoty. S Uměleckou besedou poprvé vystavoval v roce 1895. Byl zastoupen jak na jarní, tak i na vánoční výstavě v Topičově salónu.

V letech 1899 – 1902 žil v Náchodě, v roce 1903 se odstěhoval do Mladé Boleslavi, kde si otevřel krajinářskou školu. V roce 1905 vystavoval v Lázních Bělohrad (s dalšími krajináři Kalvodou a Kubou) – několik Březinových obrazů visí dodnes v Raisově Památníku.

V květnu 1906 měl soubornou výstavu (61 obrazů) v Mladé Boleslavi.

Václav Březina na sklonku života pobýval v Jindřichově Hradci, kde se podle *Národních listů* zotavoval „po těžké nervové chorobě“. Tam také 8. září 1906

náhle zemřel na srdeční vadu. Encyklopedie uvádějí datum 9. září – v knize zemřelých je devítka jakoby přepsána na osmičku, pohřby se zde konaly po dvou dnech – a ten se podle záznamu odehrál 10. září, upřednostňuji proto datum 8. září).

Na přání rodiny (manželka Cecilie, dcera Marie) bylo tělo převezeno do Lázní Bělohrad a tam pochováno několik kroků od jeho obrazu Madony, který daroval do zdejšího kostela z vděčnosti na otcovu památku.

Po čase byly jeho ostatky převezeny do Prahy na Vyšehradský hřbitov, kde je uložen v hrobě společně s Juliem Mařákem.

Server *ArtPlus* přinesl v červnu 2016 zprávu o dosažení aukčního rekord obrazu Václava Březiny *Lesní krajina s potokem* z období kolem roku 1904. / FOTO.

Galerie Pictura vydrazilo tento nevelký olej za 274 500 korun.

(Zdroje: Antonie Vanišová, Bělohradské listy 2002; W., Český svět, 1906; Národní listy, 1906; ArtPlus; Wikiedie)

♦ **TURNOV** – Nová obrazová publikace Turnov v srdci je na světě. Vznikla u příležitosti výročí 750 let od první písemné zmínky o městě. Současnou podobu Turnova zmapovali zdejší fotografové.

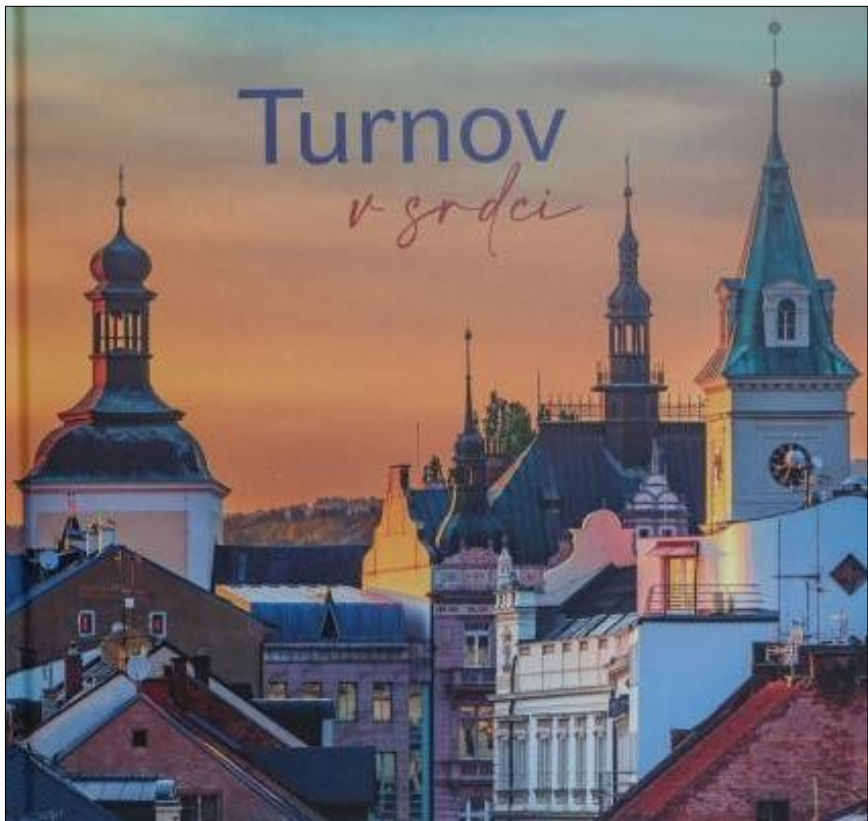
Obrazová publikace Turnov v srdci představuje město Turnov v nečekaných pohledech na jeho krásy, detaily i obyčejnosti. V knize si prohlédnete město z netradičních úhlů tak, jak si ho možná v každodenním shonu ani nevšimnete.

Z otevřené výzvy, adresované profesionálním i amatérským fotografům, se sešlo více než dva tisíce fotografií. Těšte se na výběr nevšedních pohledů na známá místa, skrytá zákoutí Turnova i detaily, u kterých si nemusíte být jistí, odkud pocházejí.

Autory vybraných fotografií jsou Luděk Antoš, Pavla Bičíková, Tomáš Frydrych, Jan Kalus, Petr Kotek, Miroslav Kravec a Jiří Lode. Publikace byla vydána za podpory Ministerstva kultury

a bude slavnostně představena na *Dnu s T. G. M.* v pobočce Městské knihovny Antonína Marka na vlakovém nádraží **v sobotu 17. září 2022 v 10:45.**

Knihu můžete zakoupit v sobotu 17. září 2022 přímo v pobočce knihovny a v městském stánku v Parku T. G. Masaryka na sídlišti u nádraží. Od pondělí 19. září 2022 bude v prodeji také na sekretariátu turnovské radnice každý všední den v čase 8:00—11:00 hodin nebo v infocentru na náměstí Českého ráje. Cena knihy je 250 Kč. (Marcela Jandová)

♦ **LOMNICE n/P** – KinoKavárna ve foyer lomnického kina informuje, že od pondělí 19. září je otevřena ve všední den od 10 do 17 hodin a dále během projekcí.

♦ **KOŠOV, RVÁČOV** – Sbory dobrovolných hasičů Košov a Rváčov oznamují, že plánovaný Hasičský den na Košově se z důvodu nepříznivé předpovědi počasí o týden odkládá. Na Košově Vás rádi přivítají v neděli 25. září od 12 hodin.

♦ **NOVÁ VES n/P** – Společnost *ZEOS LOMNICE* oznamuje, že tento pátek a sobotu se koná tradiční samosběr brambor na pozemcích v Nové Vsi nad Popelkou. Směr příjezdu od Lomnice bude vyznačen přes letiště, směr od Nové Vsi okolo teletníku. Zahájení vždy od 7 hodin, ukončení v pátek v 16 hodin,

v sobotu ve 12 hodin. Cena brambor bude 12 Kč/kg. Součástí akce je opět nabídka české cibule v ceně 80 Kč za 5-ti kilové balení.

◆ **ŽELEZNÝ BROD**

◆

Pavel Rychtařík

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj